

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ การบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 โดยศึกษารายละเอียดเรื่องคน คือ คุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และการบริหารจัดการ คือ เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในด้านเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้งสี่ด้านที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนกับการเสริมพลังอำนาจแก่ผู้เรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 และชั้น 5

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดพื้นที่ ประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การสรุปผล

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน แนวคิด หลักการ การเสริมพลังอำนาจ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบลและอำนาจหน้าที่ แนวความคิดเรื่อง ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการ (4Ms')

1.2 สํารวจรายชื่อและที่ตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลภาคกลาง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลภาคกลาง

1.3 สนทนาและปรึกษาหารือกับผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารในองค์กรบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเสริมพลังอำนาจแก่ชุมชน และการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากตำรา และงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในองค์กรบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การเสริมพลังอำนาจแก่ชุมชน และการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เพื่อรวบรวมข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการวิจัยและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยกรอบความคิดการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์กรบริหารส่วนตำบล ปัจจัยทรัพยากรการบริหารสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในชุมชน

2. การกำหนดพื้นที่ ประชากร และขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

พื้นที่การวิจัย คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลภาคกลาง จำนวน 16 จังหวัด โดยเจาะจงศึกษาในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ดังรายละเอียด คือ

ภาคกลาง ประกอบด้วยเขต 1 เขต 2 เขต 13 เขต 14

เขต 1 ประกอบด้วย จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ

เขต 2 ประกอบด้วย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง

เขต 13 ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรสาคร สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี

เขต 14 ประกอบด้วย จังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 1 จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลางจำแนกเป็น 5 ชั้น

จังหวัด	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3	ชั้น 4	ชั้น 5	รวม
กาญจนบุรี	0	0	7	20	68	95
นครปฐม	2	4	11	30	55	102
นนทบุรี	9	7	4	16	1	37
ปทุมธานี	10	12	11	15	4	52
ประจวบคีรีขันธ์	0	0	5	13	27	45
พระนครศรีอยุธยา	3	3	4	12	111	133
เพชรบุรี	0	0	1	5	63	69
ราชบุรี	0	0	8	15	70	93
ลพบุรี	0	2	7	8	97	114
สมุทรปราการ	11	3	5	10	3	32
สมุทรสาคร	10	3	3	15	0	31
สมุทรสงคราม	0	0	2	15	16	33
สระบุรี	0	2	7	15	79	103
สิงห์บุรี	0	0	0	2	36	38
สุพรรณบุรี	0	0	3	27	76	106
อ่างทอง	0	0	0	3	52	55
รวม (16)	45	36	78	221	758	1,138

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลกองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, 2542-2544

จากประชากรดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจะจึงใช้ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 จำนวน 45 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 จำนวน 78 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 จำนวน 758 แห่ง ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 2-4 ดังนี้

ตารางที่ 2 ประชากรผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1

อบต. ชั้น 1 (จำนวน)	จังหวัด	จำนวนผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	จำนวนครู ทรช.	จำนวนประชาชน
2	นครปฐม	88	2	25,985
9	นนทบุรี	357	2	91,773
10	ปทุมธานี	414	10	123,373
3	พระนครศรีอยุธยา	109	2	22,242
11	สมุทรปราการ	523	11	274,171
10	สมุทรสาคร	390	6	134,945
รวม 45 อบต.	6 จังหวัด	1,881 คน	33	672,489 คน

ตารางที่ 3 ประชากรผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3

อบต. ชั้น 3 (จำนวน)	จังหวัด	จำนวนผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	จำนวนครู ทรช.	จำนวนประชาชน
7	กาญจนบุรี	148	5	73,321
11	นครปฐม	236	7	72,447
4	นนทบุรี	98	2	21,061
11	ปทุมธานี	208	11	73,269
5	ประจวบคีรีขันธ์	122	4	52,151
4	พระนครศรีอยุธยา	104	2	21,203
1	เพชรบุรี	24	1	5,756
8	ราชบุรี	252	5	91,769
7	ลพบุรี	182	5	94,641
5	สมุทรปราการ	96	5	59,549
3	สมุทรสาคร	66	3	22,037
2	สมุทรสงคราม	56	2	20,825
7	สระบุรี	178	5	38,354
3	สุพรรณบุรี	112	3	42,568
รวม 78 อบต.	14 จังหวัด	1,882 คน	60	688,951 คน

ตารางที่ 4 ประชากรผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5

อบต. ชั้น 5 (จำนวน)	จังหวัด	จำนวนผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	จำนวนครู ทรช.	จำนวนประชาชน
68	กาญจนบุรี	1,251	25	385,946
55	นครปฐม	1,018	21	239,541
1	นนทบุรี	17	1	5,946
4	ปทุมธานี	54	4	11,147
27	ประจวบคีรีขันธ์	521	26	148,926
111	พระนครศรีอยุธยา	1983	28	324,531
63	เพชรบุรี	1,147	29	232,446
70	ราชบุรี	1,292	25	343,795
97	ลพบุรี	1,981	25	417,832
3	สมุทรปราการ	61	3	13,779
16	สมุทรสงคราม	266	10	44,517
79	สระบุรี	1,581	25	245,794
36	สิงห์บุรี	742	30	142,224
76	สุพรรณบุรี	1,413	27	426,294
52	อ่างทอง	889	30	173,939
รวม 758 อบต.	15 จังหวัด	14,216 คน	309	3,156,657 คน

ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลางทั้ง 16 จังหวัด แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 2.1 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 23,682 คน
- 2.2 กลุ่มครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ทรช.) จำนวน 480 คน
- 2.3 กลุ่มประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6,010,702 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยไม่สามารถจะศึกษาทุกจังหวัดได้ จึงเลือกศึกษาเฉพาะจังหวัดที่ส่วนใหญ่มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 จำนวน 8 จังหวัด คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สุพรรณบุรี สระบุรี และสมุทรสาคร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้น (Multistage cluster sampling) ดังนี้

- 3.1 กำหนดชั้นที่ศึกษา คือ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5
- 3.2 กำหนดจังหวัดที่มีองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ได้จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่

นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สมุทรสาคร ชั้น 3 ได้จำนวน 14 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี ชั้น 5 ได้จำนวน 15 จังหวัด คือจังหวัดในภาคกลางทั้งหมด ยกเว้นจังหวัดสมุทรสาคร

3.3 เลือกจังหวัดที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ได้จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ รวมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 จำนวน 45 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 จำนวน 78 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 จำนวน 758 แห่ง

3.4 กำหนดสัดส่วนโดยยึดจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหลัก ทั้งนี้เมื่อใช้จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เป็นเกณฑ์ สามารถคำนวณสัดส่วนโดยใช้หลักการของ Yamane (1973 : 1088-1089) ที่กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละค่าของความคลาดเคลื่อน 10 % ซึ่งได้จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 แห่ง และเพื่อให้มีความเหมาะสมกับเวลางบประมาณ และจำนวนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะดำเนินการในขั้นต่อไป จึงกำหนดจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้เป็นพื้นที่ของการสุ่มตัวอย่างเพียง 6 แห่ง และกำหนดพื้นที่ของการสุ่มตัวอย่างในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และ ชั้น 5 ไว้จำนวนชั้นละ 6 แห่งไว้ด้วย เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นใกล้เคียงกัน และประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลละกันทั้งชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ขององค์การบริหารส่วนตำบล 18 แห่งในพื้นที่ 5 จังหวัด ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง

อบต.	ชั้น	จังหวัด
ไทรมา้า	1	นนทบุรี
บางเสาธง	1	สมุทรปราการ
คลองด่าน	1	สมุทรปราการ
บางพลีใหญ่	1	สมุทรปราการ
บางรักใหญ่	1	นนทบุรี
บางเพรียง	3	สมุทรปราการ
บางพลีน้อย	3	สมุทรปราการ
บางนมโค	3	พระนครศรีอยุธยา
ชะแมบ	3	พระนครศรีอยุธยา
บึงบา	3	ปทุมธานี

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อบต.	ชั้น	จังหวัด
บึงชำอ้อ	3	ปทุมธานี
หนองไม้ซุง	5	พระนครศรีอยุธยา
ลุมพลี	5	พระนครศรีอยุธยา
รางจระเข้	5	พระนครศรีอยุธยา
กำแพงแสน	5	นครปฐม
คอนคาบ	5	นครปฐม
บางไทรป่า	4*	นครปฐม

* จะบันทึกข้อมูลให้อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

3.5 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) และประชาชนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 18 แห่ง ดังที่กล่าวมาแล้ว

3.6 กำหนดจำนวนผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และประชาชน โดยอาศัยหลักการของ Yamane (1973 : 1088-1089) ที่กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละค่าของความคลาดเคลื่อน 10 % ได้ดังนี้

ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 119 คน

ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 90 คน

ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 100 คน

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้้องค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6 ตารางที่ 7 และตารางที่ 8

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1

จังหวัด	อบต./ สบอ.	ชั้น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
			ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	ครู ศรช.	ประชาชน
พระนครศรีอยุธยา	ลำไทร / วังน้อย	1	7	5	10
นนทบุรี	ไทรมา / เมือง	1	7	5	10
สมุทรปราการ	บางเสาธง / บางเสาธง	1	7	5	10
สมุทรปราการ	คลองด่าน / บางบ่อ	1	7	5	10
สมุทรปราการ	บางพลีใหญ่ / บางพลี	1	7	5	10
นนทบุรี	บางรักใหญ่ / บางบัวทอง	1	7	5	10
รวมส่งแบบสอบถาม			42	30	60
ได้รับคืน			34	14	48

ตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3

จังหวัด	อบต./ สบอ.	ชั้น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
			ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	ครู ตรช.	ประชาชน
สมุทรปราการ	บางเพรียง / บางบ่อ	3	7	5	6
สมุทรปราการ	บางพลีน้อย / บางบ่อ	3	7	5	6
พระนครศรีอยุธยา	บางนมโค / เสนา	3	7	5	6
พระนครศรีอยุธยา	ชะแมบ / วังน้อย	3	7	5	6
ปทุมธานี	บึงบา / หนองเสือ	3	7	5	6
ปทุมธานี	บึงข่าอ้อ / หนองเสือ	3	7	5	6
รวมส่งแบบสอบถาม			42	30	36
ได้รับคืน			29	14	31

ตารางที่ 8 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5

จังหวัด	อบต./ สบอ.	ชั้น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
			ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	ครู ตรช.	ประชาชน
พระนครศรีอยุธยา	หนองไม้ซุง / อุทัย	5	6	5	10
พระนครศรีอยุธยา	ลุมพลี / พระนครศรีอยุธยา	5	6	5	10
พระนครศรีอยุธยา	รางจระเข้ / เสนา	5	6	5	10
นครปฐม	กำแพงแสน / กำแพงแสน	5	6	5	10
นครปฐม	ดอนตูม / บางเลน	5	6	5	10
นครปฐม	บางไทรป่า / บางเลน	5	5	5	10
รวมส่งแบบสอบถาม			35	30	60
ได้รับคืน			29	12	56

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

4.1 พิจารณาตัวแปรที่จะศึกษาทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามทุกตัวแปรแล้วกำหนดเค้าโครงเครื่องมือที่จะศึกษาตัวแปรต่างๆว่าจะศึกษาด้วยเครื่องมือใด และมีลักษณะทั่วไปของเครื่องมือวัดแต่ละชนิดเป็นอย่างไร

4.2 ศึกษาแนวทางจัดสร้างเครื่องมือแต่ละชนิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้แล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.3 จัดทำโครงสร้างละเอียดของเครื่องมือที่ต้องการสร้างแต่ละชนิดว่ามีโครงสร้างของเนื้อหาที่จะศึกษาในเรื่องใด ด้านใด กี่ข้อ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือฉบับร่างและนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) รวมทั้งเสนอเพื่อพิจารณาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มหนึ่งที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยด้านต่างๆ ต่อไปนี้

- (1) การศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - (2) การพัฒนาชุมชน
 - (3) องค์การบริหารส่วนตำบล
 - (4) การเสริมพลังอำนาจ
 - (5) สถิติและวิจัยทางการศึกษา
 - (6) มีประสบการณ์ในเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้นในข้อใดข้อหนึ่งไม่น้อยกว่า 5 ปี
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่สังกัด ปรากฏในภาคผนวก ข

เครื่องมือการวิจัย มี 4 ประเภท คือ ประเภทแบบสอบถาม มี 3 ชุด ประเภทแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มี 3 ชุด ประเภทแบบสนทนากลุ่ม มี 1 ชุด และประเภทแบบวิเคราะห์เอกสาร มี 1 ชุด ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม มีอยู่ 3 ชุด โดยชุดที่หนึ่งใช้กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เรียก ชุด ก แบ่งเนื้อหาในแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว เป็นการสอบถามภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 5 ข้อ คือ

- 1.1.1 เพศ
- 1.1.2 อายุ
- 1.1.3 การศึกษาสูงสุด
- 1.1.4 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

1.1.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานใน อบต.

1.2 สอบถามความคิดเห็นเรื่องทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยสอบถามด้านละ 10 ข้อ ข้อคำถามจะมีลักษณะเป็นการถามความคิดเห็น 5 อันดับ คือ

- 1 หมายถึง น้อยที่สุด หรือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง น้อย หรือ ไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 4 หมายถึง มาก หรือ เห็นด้วย
- 5 หมายถึง มากที่สุด หรือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบสอบถามชุดที่สองใช้กับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เรียก ชุด ข แบ่งเนื้อหาในแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว เป็นการสอบถามภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ คือ

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ

2.1.3 การศึกษาสูงสุด

2.1.4 ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.2 สอบถามความคิดเห็นเรื่องทรัพยากรการบริหารสี่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยสอบถามด้านละ 10 ข้อ ข้อคำถามจะมีลักษณะเป็นการถามความคิดเห็น 5 อันดับ เช่นเดียวกับในแบบสอบถามชุด ก

แบบสอบถาม ชุดที่สาม ใช้กับประชาชน เรียก ชุด ค แบ่งเนื้อหาในแบบสอบถามเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 ส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว เป็นการสอบถามภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเลือกตอบและเติมคำ จำนวน 4 ข้อ คือ

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 การศึกษาสูงสุด

3.1.4 อาชีพหลัก

3.2 ส่วนที่เป็นการสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 3 ส่วนย่อย ดังนี้

3.2.1 สอบถามความคิดเห็นต่อไปจ้ะทรัพยากรการบริหารสี่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยระบุความเห็นด้าน คน เงิน วัสดุอุปกรณ์รวมอาคารสถานที่ การบริหารจัดการ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนว่าหน่วยใดให้การสนับสนุนมากที่สุด นั่นคือ

- เลือก 1 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. มากที่สุด
- เลือก 2 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. มาก
- เลือก 3 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. เท่าๆ กับจาก ศรช.
- เลือก 4 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจาก ศรช. มาก
- เลือก 5 หมายถึง ได้รับการสนับสนุนจาก ศรช. มากที่สุด

ในส่วนนี้มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

3.2.2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยให้ประชาชนระบุความคิดเห็นว่าระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหน่วยใดมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรม/โครงการการศึกษาในระบบโรงเรียนมากที่สุด นั่นคือ

- เลือก 1 หมายถึง อบต. มีบทบาทมากที่สุด
- เลือก 2 หมายถึง อบต. มีบทบาทมาก
- เลือก 3 หมายถึง อบต. มีบทบาทเท่าๆ กับ ศรช.
- เลือก 4 หมายถึง ศรช. มีบทบาทมาก
- เลือก 5 หมายถึง ศรช. มีบทบาทมากที่สุด

ในส่วนนี้มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

3.2.3 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 12 ประการ และความคิดเห็นต่อเทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน 10 ประการ โดยมีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อเท่ากัน ข้อคำถามมีลักษณะเป็นการถามความคิดเห็น 5 อันดับ เช่นเดียวกับในแบบสอบถามชุด ก และแบบสอบถามชุด ข

ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์สำหรับเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทรัพยากรการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล

ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่เสริมพลังอำนาจแก่ชุมชนให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน รวมถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในการเสริมพลังอำนาจด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์ออกเป็น 3 ระดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง

ประเภทที่ 2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากที่ได้จากแบบสอบถาม มีอยู่ 3 ชุด โดยชุดที่หนึ่งใช้กับผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีข้อความจำนวน 7 ข้อ เนื้อหาของคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ กิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนในการสนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัด ปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมากที่สุดและควรสนับสนุนปัจจัยในด้านใดให้มากขึ้น ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็น ครู ศรช. นำเทคนิคการสอนรูปแบบใดมาใช้บ้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และเห็นว่าเทคนิคการสอนรูปแบบใดที่ช่วยเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน จากการพัฒนาชุมชนโดยกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเห็นว่าได้ทำให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่เด่นชัดอะไรบ้าง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสานงานกันดีหรือไม่ อย่างไร และเห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ชุดที่สองใช้กับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) มีข้อความจำนวน 10 ข้อ เนื้อหาของคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรม/โครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ กิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่ประชาชน และประชาชนให้ความสนใจมาก ปัจจัยทรัพยากรการบริหารด้านใดที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องการมากที่สุด และต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนปัจจัยด้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด การพัฒนาชุมชนโดยกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเห็นว่าได้ทำให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่เด่นชัดอะไรบ้าง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสานงานกันดีหรือไม่ อย่างไร และเห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในอนาคตควรดำเนินกิจกรรมอย่างไรเพื่อเป็นการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ชุดที่สามใช้กับประชาชน มีข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ เนื้อหาของคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้ หรือร่วมกันกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้แก่ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรการบริหารแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านใดมากที่สุด และเห็นว่าควรจะสนับสนุนด้านใดให้มากขึ้น เพราะเหตุใด เทคนิคการสอนนอกระบบโรงเรียนที่เห็นครู ครูช. นำมาใช้มีอะไรบ้าง และเห็นว่ามีเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เทคนิคการสอนรูปแบบใดที่เป็นการเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน การพัฒนาชุมชนโดยกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเห็นว่าได้ทำให้ประชาชนมีคุณลักษณะที่เด่นชัดอะไรบ้าง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสานงานกันดีหรือไม่ อย่างไร การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรหรือไม่

ประเภทที่ 3 แบบสนทนากลุ่ม เนื่องจากประชาชนเป็นกลุ่มที่ได้รับผลโดยตรงจากการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงนำสรุปผลการวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ไปจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ชั้น 3 และชั้น 5 ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงประชาชนกลุ่มเดิมที่อาจจำเนื้อหาในข้อคำถามได้

การสนทนากลุ่มเป็นการเน้นสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการวิจัย อันจะช่วยเสริมให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้นว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อย่างไร และหาข้อสรุปจากการสนทนากลุ่มในประเด็น ต่อไปนี้

1. ความเห็นเรื่องปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนแก่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. ความเห็นเรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
 - 2.1 ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ครูช.)
 - 2.2 ความเห็นเรื่องวิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมพลังอำนาจแก่ประชาชน
 - 2.3 ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ครูช. ดำเนินการว่าประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง
 - 2.4 ความเห็นเรื่องกิจกรรม/โครงการที่ ครู ครูช. ดำเนินการว่ามีปัญหาอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง
 - 2.5 ความเห็นเรื่องคุณลักษณะของผู้เรียน/ประชาชนที่ได้รับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

3. ความเห็นเรื่องความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ประเภทที่ 4 แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล ขอบบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2542 – 2544 เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยจำแนก กิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้แก่สมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นการเสริมพลังอำนาจให้สมาชิกในชุมชนเกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน โดยจำแนกตามปีงบประมาณ 2542-2544 และตามชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.5 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือแล้ว ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย โดยให้ทดลองใช้เครื่องมือ (Pre-try-out) กับผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และประชาชนในบางพื้นที่เพื่อจะได้ปรับปรุงถ้อยคำให้เหมาะสม และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ไปทดลองใช้อย่างไม่เป็นทางการ กับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่มในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหมู่สี่ ชั้น 1 และในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำแดง ชั้น 2 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงถ้อยคำให้เหมาะสม ชัดเจนกับการตอบให้มากขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try-out) ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และประชาชนเป็นกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

จังหวัด	อบต./ สบอ.	ชั้น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
			ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.	ครู ตรช.	ประชาชน
นนทบุรี	บางรักน้อย / เมือง	1	4	3	10
ปทุมธานี	คูคต / ลำลูกกา	1	7	3	7
ปทุมธานี	สามโคก / สามโคก	3	7	2	5
นครปฐม	คลองใหม่ / สามพราน	3	7	16	7
นนทบุรี	เกาะเกร็ด / ปากเกร็ด	5	5	2	4
นครปฐม	นครชัยศรี / นครชัยศรี	5	7	7	5
	รวม		37	33	38

ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยมาหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (ประคอง วรรณสุด, ม.ป.ป.)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม
	n	=	จำนวนข้อแบบสอบถาม
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ปรากฏผล ดังนี้

แบบสอบถามชุด ก เป็นแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75

แบบสอบถามชุด ข เป็นแบบสอบถามครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84

แบบสอบถามชุด ค เป็นแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75

4.6 เสนอและปรึกษาผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งปรับปรุงด้านภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามแต่ละชุดให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัดตั้งแต่ขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือจนกระทั่งถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอให้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหน่วยศึกษานิเทศ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ช่วยประสานงานเพิ่มเติมอีกด้วย และขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการกองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือจากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประสานงานกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่ม ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 6-8

5.2 ผู้วิจัยได้นัดหมาย วันและเวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละแห่ง โดยผู้ที่มีบทบาทมากในการประสานงานแต่ละพื้นที่ คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

5.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ และแบบสอบถามไปส่งให้กับผู้แทนของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และตัวแทนของประชาชนในแต่ละพื้นที่ด้วยตนเอง โดยเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 119 คน แบบสอบถามสำหรับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 90 คน และแบบสอบถามสำหรับประชาชน จำนวน 156 คน ซึ่งเกินจำนวนที่คำนวณไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และ ชั้น 5 ให้ความสนใจที่จะตอบแบบสอบถามมากและผู้วิจัยนัดหมายวันที่รับแบบสอบถามคืน คือประมาณ 2 สัปดาห์ โดยในวันที่รับแบบสอบถามคืนนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะขอสัมภาษณ์ผู้ที่ตอบแบบสอบถามด้วย

ในวันที่นำแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้แทนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้ขอเอกสารที่เป็นแผนพัฒนาตำบล ขอบข่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2542-2544 เพื่อนำมาวิเคราะห์เอกสารด้วย

5.4 เมื่อผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืน พบว่าแบบสอบถามที่ได้มาจากผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสมบูรณ์มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 77.31 จากการสอบถามพบว่าช่วงเวลาของการแจกแบบสอบถามเป็นช่วงเวลาที่ใกล้ปิดงบประมาณประจำปี ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีใครให้ความสนใจในการให้ข้อมูล รวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีการกิจในอาชีพหลัก จึงทำให้ติดต่อได้ยาก

แบบสอบถามที่ได้มาจากครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนของจำนวนที่ควรได้รับ แต่เนื่องจากครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจะมีเพียง 1 คน บางแห่งอาจมี ครูอาสา หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยบ้าง ดังนั้นจึงเป็นข้อจำกัดให้จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับจากครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีจำนวนน้อย

แบบสอบถามที่ได้มาจากประชาชน มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 86.54 ซึ่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ได้รับมาจากประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 และ ชั้น 5

5.5 การสนทนากลุ่ม หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ชั้นละ 2 แห่ง รวมเป็นประชาชนที่ร่วมสนทนากลุ่มอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง ดังปรากฏในตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่จัดสนทนากลุ่มกับประชาชน

จังหวัด	อำเภอ	อบต./ตรซ.	ชั้น	จำนวนประชาชน
สมุทรสาคร	กระทุ่มแบน	สวนหลวง / บ้านไต้ลิง	1	6
สมุทรสาคร	เมือง	นาดี / นาดี	1	6
สุพรรณบุรี	อู่ทอง	จรเข้สามพัน / จรเข้สามพัน	3	8
สุพรรณบุรี	สองพี่น้อง	บ่อสุพรรณ / วัดทับกระดาน	3	5
สระบุรี	หนองแค	คชสิทธิ์ / คชสิทธิ์	5	8
สระบุรี	วิหารแดง	หนองหมู / หนองหมู	5	8
รวมจำนวนประชาชนที่สนทนากลุ่ม				41

เกณฑ์ในการจัดสนทนากลุ่ม มีดังนี้

5.5.1 ผู้ร่วมสนทนาทุกคนเป็นประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่ง ที่เคยเข้าร่วมหรือมีส่วนในกิจกรรมการศึกษาอบรมของโรงเรียน จำนวนผู้สนทนาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง มีจำนวน 4-8 คน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้นำการสนทนากลุ่ม

5.5.2 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย

5.5.3 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มในแต่ละกลุ่มมีอายุใกล้เคียงกัน

5.5.4 ระยะเวลาสนทนา กลุ่มละประมาณ 2 ชั่วโมง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากการประสานงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในแต่ละแห่ง ที่ช่วยนัดหมายกับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มไว้ล่วงหน้า การติดต่อขอสถานที่ในการสนทนาคือ ใช้ห้องอเนกประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บางแห่งก็ขอใช้ห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบล และบางแห่งก็ใช้ห้องโถงของโรงเรียน เป็นต้น กระบวนการจัดสนทนากลุ่มนี้ผู้วิจัยขอความร่วมมือและมีการประสานงานตามขั้นตอนที่คล้ายคลึงกับ

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ รายละเอียดของขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

(1) เลือกองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 เขตภาคกลางที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ชั้น 3 ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี และชั้น 5 ในพื้นที่ จังหวัดสระบุรี โดยเป็นการเลือกสุ่มอย่างง่ายมาชั้นละ 2 แห่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ไปสำรวจสถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทุกแห่งก่อนที่จะมีการนัดหมายสนทนากลุ่ม

(2) ติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในอำเภอที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและกับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่ เพื่อประสานงานด้านสถานที่ วัสดุทัศนูปกรณ์ เครื่องเสียง และนัดหมายวัน-เวลากับผู้ร่วมสนทนา เป็นต้น

(3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนทนา เช่น เอกสารสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป กระดาษ ดินสอปากกา ของที่ระลึกแก่ผู้เข้าร่วมสนทนาและครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ช่วยในการประสานงาน

(4) ชักซ้อมความเข้าใจในหลักการของการจัดสนทนากลุ่มให้ผู้ช่วยวิจัยที่ทำหน้าที่ในการจัดบันทึกข้อมูล

(5) ผู้วิจัยและทีมงานไปถึงสถานที่จัดสนทนากลุ่ม ก่อนเวลานัดหมายประมาณครึ่งชั่วโมง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ และผู้ร่วมสนทนาทุกท่าน

(6) เมื่อถึงเวลานัดหมาย ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำการสนทนาโดยขออนุญาตบันทึกเสียง และบันทึกภาพผู้ร่วมสนทนา แล้วแจกเอกสารสรุปผลการวิจัยที่มีการเรียงลำดับความสำคัญพร้อมกับตั้งประเด็นการสนทนา สุดท้ายก่อนจบการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วย

(7) ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกท่านและผู้ให้ความช่วยเหลือประสานงานทุกส่วน และมอบของที่ระลึก

(8) ผู้วิจัยถอดเทปบันทึกเสียงเพื่อตรวจสอบกับผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่ม และสรุปผล

(9) สรุปผลการจัดสนทนากลุ่มแยกตามองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละชั้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลเอกสารซึ่งได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น รายงานประจำปี แผนพัฒนาตำบล ข้อบังคับตำบลเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะวิเคราะห์เอกสารโดย การจัดกระทำข้อมูลเป็นหมวดหมู่ เพื่อนำไปสรุปรวมกับข้อมูลที่วิเคราะห์และสรุปมาจากแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นภูมิลักษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจง ความถี่
หาค่าร้อยละ

6.2 วิเคราะห์ปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการในองค์การบริหารส่วนตำบล
ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ที่มีผลต่อเทคนิควิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
เพื่อเสริมพลังอำนาจให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน วิเคราะห์ปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการ
ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 วิเคราะห์คุณลักษณะครู
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน วิเคราะห์เทคนิควิธีการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดย
การหาค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ
ความแตกต่างปัจจัยตัวแปรต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละชั้น

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1
ชั้น 3 ชั้น 5 และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทรัพยากรการบริหารที่ประการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การ
บริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson
product moment correlation) คือ

$$r \text{ หรือ } r_{XY} = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r หรือ r_{XY} หมายถึง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y

n หมายถึง จำนวนคน หรือจำนวนคู่ของข้อมูล

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร X

$\sum Y$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร Y

$\sum XY$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร X กับคะแนน
ตัวแปร Y เป็นคู่ๆ ในรูปคะแนนดิบ

$\sum X^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร X

$\sum Y^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร Y

6.4 ผู้วิจัยกำหนดการทดสอบสมมติฐานทางสถิติไว้ดังนี้

การทดสอบตัวแปรอิสระในองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

$$H_0 : \mu_{\text{ชั้น 1}} = \mu_{\text{ชั้น 3}} = \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_0 : ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 1 = ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 3 =
ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 5

$$H_1 : \mu_{\text{ชั้น 1}} > \mu_{\text{ชั้น 3}} > \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_1 : ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 1 > ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 3 >
ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 5

การทดสอบตัวแปรอิสระในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1
ชั้น 3 ชั้น 5

$$H_0 : \mu_{\text{ชั้น 1}} = \mu_{\text{ชั้น 3}} = \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_0 : ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 1 = ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 3 =
ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 5

$$H_1 : \mu_{\text{ชั้น 1}} > \mu_{\text{ชั้น 3}} > \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_1 : ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 1 > ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 3 >
ปัจจัยทรัพยากรการบริหารเฉลี่ย ชั้น 5

การทดสอบตัวแปรอิสระประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5

$$H_0 : \mu_{\text{ชั้น 1}} = \mu_{\text{ชั้น 3}} = \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_0 : ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 1 = ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 3 =
ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 5

$$H_1 : \mu_{\text{ชั้น 1}} > \mu_{\text{ชั้น 3}} > \mu_{\text{ชั้น 5}}$$

H_1 : ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 1 > ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 3
> ปัจจัยของครูและวิธีการสอนเฉลี่ย ชั้น 5

กำหนดระดับความเชื่อมั่นของการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .10

7. การสรุปผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่มีการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์เอกสาร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าสถิติต่างๆมาแปลผล และสรุปผล